books2ebooks.eu

Lalin, Lars Samuelsson
Gallodier, Louis
Manderström, Christopher

Iphigenie uti Auliden, tragedie-opera i tre acter. Under högtideligheterne vid hans kongl. höghet kronprinsens födelse, första gången upförd den dec. 1778. Musiquen är af herr Gluck. =Anon=. Stockholm

Stockholm
1778

e-böcker från ditt bibliotek av
eBooks on Demand

digitaliserad av
Kungliga Biblioteket
National Library of Sweden

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök*: Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra*: Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Mer information finns tillgängliga via http://books2ebooks.eulla boken.

- http://search.books2ebooks.eu/

GANDUE BLANC du ROULLET

IPHIGENIE

Sv. Sam.
Vitt. Uth.
Dram.
(Br)
1700-1829

GA

GANDLE BLANC du ROULLET, M. F. L.
Vit. Uth. Dram.
13 (Br.)
1700–1829

IPHIGENIE

UTI AULIDEN,

TRAGEDIE-OPERA

I TRE ACTER.

UNDER HÖGTIDELIGHETERNE VID HANS KONGL. HÖGHET KRONPRINSENS FÖDELSE.

FÖRSTA GÅNGEN UPFÖRD DEN 29 DEC. 1778.

Öfvers. af Christ. Manderström

Musiquen år af Herr GLUCK.

STOCKHOLM.
Tryckt hos JOHAN GEORG LANGE.

8 Sch.

At bibehålla Herr GLUCKS Musique, har man vid öfversättningen måst följa det i koppar stuckne Partituret, hvilket på et och annat ställe något skiljer ifrån det trykte Exemplaret af denna Fransyska Opera.

Musiquen är lämpad til Svenska orden, första och andra Acterne af Hr. WASENHOLTZ och den tredje af Hr. Hof-Secreteraren LALIN.

Balleterne äro af Hr. GALLODIER.

PERSONERNE.

AGAMEMNON.	Hr CARL STENBORG.
CLITEMNESTRA, *Agamemnons Gemål.*	Fru OLIN.
IPHIGENIE, *Agamemnons Dotter.*	M:lle BAPTISTE.
ACHILLES.	Hr KARSTEN.
PATROCLES.	Hr ANNERSTEDT.
CALCHAS, *Öfversta Präst.*	Hr BJÖRKMAN.
ARCAS, *Capitaine af Lif-vagten.*	Hr NORDÉN.
DIANA.	M:lle PILSTRÖM.
TRENNE GREKINNOR.	
GREKISKE OFFICERARE.	
SOLDATER och FOLK.	
VAGT.	
THESSALISK VAGT.	
ARGISKA QVINNOR, *af Prinsessans medfölje.*	
LESBISKA SLAFVINNOR.	
DIANAS PRÅSTINNOR.	

IPHI-

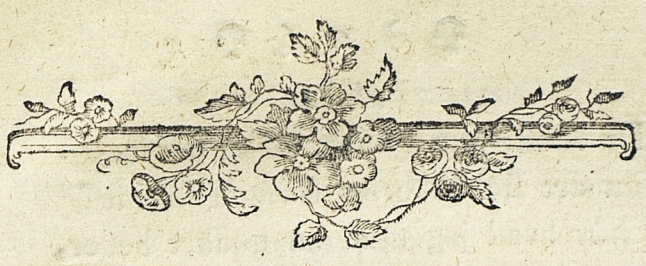

IPHIGENIE.

FÖRSTA ACTEN.

Theatren föreställer i ändan på ena sidan Grekernes Läger, och på den andra en façade af Agamemnons Palats.

I. SCENE.

AGAMEMNON, *allena.*

Nej, tro, Diana, ej, at jag dig nän'sin lår
Så ohördt offer gifva:
Du fåfångt lofvat har, mot oss benågen blifva,
Och at oss ge den vind vår Flotta tjenlig år.
Förr Grekland alt skall lemna,
Än på så grufligt sätt sig få på Troja hämna:
Jag vil min åra ej så dyrt förvärfvad se.
Om det mit lif än skulle gålla,
Min Dotter aldrig skall til offer sig inställa.
Nej, din befallning skall, Diana, aldrig ske.

Aria.

Du Gud, ſom ljuſets ſtrålar leder,
Kan du det ſtörſta brott förutan faſa ſe?
Ack! hör hvad jag utaf din godhet beder,
Och låt i dag min önſkan ſke!
Styr uppå Mycènens ſtränder
Min Arcas, at han talet ſå
Til min Gemål och Dotter vänder,
At de Achilles tro ifrån ſit löfte gå,
Och nu en an hans hjerta tänder,
På det de hit ej nalkas må.
Du Gud, ſom &c.

Recitatif.

Om ödet ſkull' ſå biſtert vara,
At man min Dotter nu fick i Auliden ſe,
Deſs lif emot den dom ej ſtode at förſvara,
Som Calchas, Greker, Gudar ge.

II. SCENE.

CALCHAS, AGAMEMNON, GREKER.

Chor af GREKERNE.

Hur länge vil du motſtånd göra,
Calchas, uppenbara fort
Hvad våra Gudars vrede gjordt,
Och låt oſs deras vilja höra!

GRE-

GREKISKE GENERALER.

Såj ſnart, hvad offer fordra de,
At vi mot oſs må dem benågne ſe?

CALCHAS.

Hvi ſkall man våld uppå mig föra?

Chor af GREKERNE.

Hur' långe vil du motſtånd göra &c.

CALCHAS.

Jag Ert begår ſer ſjelfva himlen röra.

Recitatif.

En helig faſa re'n mit hela ſinne rör;
Din kraft, Diana, til mig hinner:
Jag i mit bröſt din vilja finner;
Men båfvar, når jag nu dit bud förkunna bör.

Aria.

Du vil, min hand et blod ſkall gjuta,
Som rent och obefläckat år . . . .
Kan ſig ej förr det hat du til oſs bår,
Ån med ſå blodigt offer ſluta?
Ack! ömkansvårde Far!
Hvad tårar låra rinna!
Ack! obevekliga Gudinna,
Så ſtrångt dock ej förfar!

AGAMEMNON, CALCHAS.

Ack! obevekliga Gudinna,
Så ſtrångt dock ej förfar!
O Greker! kunnen J ſå grufligt offer lemna?

GREKERNE.

Såj endaſt offrets namn, ſå är ſtrax vårt beſlut,
At hvar en droppa blod däraf må gjutas ut.

Chor af GREKERNE.

Vår oförrått, Diana, hämna!
Ledſaga oſs til Phrygiens flod:
Vår bitterhet vi ſlåcka åmna
I hvar Trojaniſk droppa blod.

CALCHAS.

Recitatif.

Folk! var tilfreds; förr'n dagen åndad blifver,
Til Altar-foten fram man Edert offer för.

III. SCENE.

AGAMEMNON, CALCHAS.

CALCHAS.

Ni ſer hvad bitterhet dem drifver,
Och kånner det beſlut, ſom himlen föreſkrifver.

AGAMEMNON.

Ack! nåmna himlen ej; han all min affky gör.

CAL-

CALCHAS.

Hålt! frukta Gudars håmd och ſe Er egen fara:
En villig lydnad kan Er ſpara
Och förekomma ån det ſlag Er hota lår.
Er undergifvenhet förklara
För deras dom, ſom gifven år.

AGAMEMNON.

Aria.

Ack! kunna de en Far befalla,
At klåda i en dödlig ſkrud
Sit Barn, med ſå förfårligt bud,
At ſom et ſlagte-får för offer-knifven falla?
Et ſå omenſkligt bud jag aldrig följa bör:
Naturens rop jag mot mig hör,
Om jag ſå grym befallning lyder:
Den talar i mit bröſt, deſs röſt långt mer betyder,
Ån hvad Oraclets vilja gör.
Nej, ſå omenſkligt bud jag aldrig lyda bör.

CALCHAS.

Recitatif.

Så brotsligt ni då nu förtyder
Den ed, ſom himlen gifven var?

AGAMEMNON.

Jag vet, jag mig förpliktat har.
Om, då til denna ſtrand min Dotter kallad blifver,
Hon ſjelf vil offrad bli, jag bifall dårtil gifver.

CALCHAS.

Med all ſin undanflykt man himlen ej bedrar;
Ty Gudars ögon ſe i hjertats inre gömma,
Och vilja de Er Dotter dömma,
Ni fåfångt bjuder til, förlånga hennes dar,
Ni får då ſe deſs blod emot Er vilja ſtrömma.
Hon re'n år ſånd til denna ort.

Chor af GREKER, ſom gå öfver Theatren.

Iphigenie! deſs Mor! hvad frögd vårt hjerta hyſer!
Kom, at vi dem må ſkåda fort.

AGAMEMNON.

Min Dotter? ack! hvad ſorg, hvad ömhet! ack! jag ryſer.

IV. SCENE.

AGAMEMNON, CALCHAS.

CALCHAS.

Aria.

J, ſom bland menſkjors barn man våldet föra ſer,
Er ſvaghet, Kungar, kånna låren!
Alt viker för Er magt; men himlen kufvar Er.

AGAMEMNON.

Til oſkuld J då hat, o grymme Gudar, båren?
Jag finner, at hvad J begåren

Min

Min magt ej hindra kan: Er vilja altid ſker.

(En Symphonie hôres bakom Theatren.)

Hvad hôr jag? Gudar, ack!

CALCHAS.

Jag offret nalkas ſer.

AGAMEMNON.

Låt, Calchas, hennes namn ånnu ej kunnigt gôra.
Hvad man får gråt af hennes Moder hôra!

V. SCENE.

CLITEMNESTRA, IPHIGENIE, *Deras medfôljje af* GREKER *och* GREKINNOR, AULIDENS FOLK *af bågge kônen.*

(Clitemneſtra och Iphigenie anlånda på Theatren uti en forntidens vagn, åtfôlgde af Qvinnor. En pråktigt klådd Lif-vagt går fôre och efter Vagnen, och en ſtor hop Folk fôljer efter med dans och ſång.)

Chor.

Hvad Majeſtåt, hvad ljuft behag,
I hennes anlets tåcka drag!
Hvad den deſs dagar gjordt, lår lifligt nôje ſmaka!
Ja, Agamemnon ſåkert må
Namn af den bâſta Maka,
Den lyckligaſte Far och ſtôrſta Konung få.

(Clitemneſtra ſtiger af Vagnen.)

Aria.

Aria.

Hvad glådje mig den kårlek måſte ge,
Som ſig fór dig hos alla rójer!
Hvad det en Mor fórnójer,
At ſå ſin Dotter dyrkad ſe!

Recitatif.

Min Dotter, blif hår qvar, låt dig en ſtund behaga,
Den åran enſam få, ſom oſs beviſes hår.
Jag går at ſe, om ån det Kungen lågligt år,
At vårt beſók och vórdnad taga.
(Clitemneſtra går ut, åtföljd af en del utaf vagten.)
(Dans.)

Chor.

De tre Gudinnor, vi om fóretrådet hórdt
Fórr tviſta uppå berget Ida,
Ha Paris aldrig ſå med deras ſkónhet rórdt,
Och kunnat i behag och tåckhet gå ſå vida.

En Grekinna.

Hon åger majeſtåt och pragt
Som den Gudinna, hvilkens magt
I luften hårſka plår och i Olimpen råda.

En Annan.

Når man deſs ſtolta våſend ſer,
Man tror ſig Krigs-Gudinnan ſkåda.

En Annan.

Hon ſjelfva Venus ej i ſkónhet efterger.

Alla

ALLA TRE.

Til detta'alt, man dygder fler,
Ån hos Minerva ſjelf hos henne plår fôrråda.

Chor.

De tre Gudinnor vi &c.

EN GREKINNA.

Hvem år, ſom hopp ſig nån'ſin gôra må,
At utaf Hymens hand vår nya Thetis vinna?
Om någon dôdlig fins, ſom kan deſs hjerta få,
Achilles blott tycks dårtil bôra hinna.
De tre Gudinor vi, &c.

IPHIGENIE.

Ehuru detta folk mig priſar,
Kan deras tal ej ſmickra mig,
Så långe ej Achilles ſig
Fôr mina ôgon viſar.

(Slutet af Balleten.)

VI. SCENE.

IPHIGENIE, CLITEMNESTRA, FOLKET.

CLITEMNESTRA.

(til Folket.) (til Iphigenie.)

Går! .. Man vår heder har, min Dotter, ſtôta velat;
Och at den rådda få, vår reſa ſtrax bôr ſke.

IPHIGENIE.

Hvad? reſa förr än vi fådt ſe
Achilles, ſom min långtan delat?

CLITEMNESTRA.

Achilles må du mer din ömhet ej bete;
Han är ej långre vård, af dig at älſkad vara
Se'n han i nya band ſit hjerta kunnat ge.

IPHIGENIE.

Hvad hör jag?

CLITEMNESTRA.

Och din Far vil dig den ſkymfen ſpara,
At Grekland ſkulle dig för afſlag utſatt ſe.

IPHIGENIE.

Ack!

CLITEMNESTRA.

Bevåpna dig med mod och ifver,
Förqvåf den ſuck, ſom nu din åra är förnår,
Och blott en billig vrede bär
Til den mot dig ſå nedrig blifver.
Den Guda-ſtam, af den du härkomſt har,
Lår nogſamt med en retad Far
Hans vålförtjenta ſtraff ändå i verket ſtälla
Och hämde-ropets genljud gålla,
At få hans neſa uppenbar.
Bevåpna dig med &c.

VII.

VII. SCENE.

IPHIGENIE, *allena.*

Ack, Gudar! ſkall man mig ſå faſlig tidning båra?
Kan jag vål ſåtta tro dårtil?
Achilles, utan tro och åra,
Mot mig ſin dyra ed, ſit löfte bryta vil!

Aria.

Hans röſt mit öma hjerta rörde;
Den unge Hjelten ſnart mig tjuſte med ſit tal:
Hans åra och min pligt ha tilſtyrkt detta val,
Och efter deras råd jag Kårleks-Guden hörde.
Du för en annan ſucka tör,
Du kan med köld min ömhet löna!
Du må då fritt min vrede röna,
At hata dig, mit hjerta tvingas bör.
Hvad jag utaf hans trohet kunde ſkryta!
Hvad grymhet, at ſig ändra ſå!
Ack! mina tårar dock, emot min vilja, flyta;
Bör vål en otackſam af dem det offer få?
Du kan med köld min ömhet löna,
Du för en annan ſucka tör!
Du må då fritt min vrede röna,
At hata dig, mit hjerta tvingas bör.

VIII. SCENE.

IPHIGENIE, ACHILLES.

ACHILLES.

Prinſeſſa! ſer jag rätt? ni finnes i Auliden?

IPHIGENIE.

Hvad orſak jag ock har, at komma denna tiden,
Min åra mig likvål ej förevita lår,
At det Achilles var, jag ville träffa här.

ACHILLES.

Hvad hör jag? hvilket tal! ſkall jag åt mig det taga?

IPHIGENIE.

Låt Er den nya eld behaga,
Som nu Ert hjerta ſatt i brand:
Jag öfver otrohet ej tänker mig beklaga:
Jag lemnar Eder fritt, at ſöka andra band.

ACHILLES.

Samtal.

At ſöka andra band? hvem vågar mig vål döma
Til ſådan falſkhet?

IPHIGENIE.

Jag, . . . den ni nu kan förglömma.

ACHILLES.

Achilles glömma Er?

IPHIGENIE.

Se'n han mig gedt ſin hand.

ACHIL-

ACHILLES.

Iphigenie jag ôfvergifva?

IPHIGENIE.

Det band vi knutit, ſönderrifva!

ACHILLES.

Jag bryta et ſå ljufligt band?

IPHIGENIE.

Ni långtar blott, jag ſkal mig hem begifva . . .

Recitatif.

Var nögd; Er önſkan ſkall rått haſtigt upfyld blifva;
Jag om min reſa re'n til Argos har beſtålt,
At för Er nya eld Er lemna öpet fålt.

ACHILLES.

Slikt tal låt mig ej långre höra!
Achilles, ſlaf af eder ſkönhets magt,
Kan vål af Er ſig låta orått göra;
Men han år icke gjord, at ta emot förakt.

IPHIGENIE.

Aria.

Ack! hvad Iphigenie ſig ofta gjordt en heder,
At få beviſa med ſin röſt;
Hur' vördſamt, ja, hur' ömt för Eder
Deſs hjerta talt i hennes bröſt!

ACHILLES.

Recitatif.

Om det vor' ſant, Er kårlek och min åra
Mig aldrig låtit ſå af Eder miſstånkt bli.
Jag ſkull' bedra Iphigenie?
Ack! all min eld behöfs, at hat til Er ej båra,
För det Ni ſtrax ej dömt mig fri.

Aria.

Nej, all den lågas högd, ſom Ni hos mig förſport,
Ni i Ert bröſt ej minſta inſteg unnat:
Had' mot min eld Er kårlek ſvara kunnat,
Om min beſtåndighet Ni aldrig tvifla bordt.
Ni kan bedröfva den, ſom Er ſit hjerta gifver,
Ni miſstror den, ſom Er tilber
Och en odråglig ſmårta ger
Den Er i döden trofaſt blifver.
Nej, all den lågas högd &c.

IPHIGENIE.

Recitatif.

Min miſstrohet, min harm, förvirring, alt Er lår,
Hur' ſvagt mit hjerta år för Eder:
Ert ljufva tal på nytt mig altför lått förleder,
Mit hjerta, Er at tro, mer ån benåget år.

ACHIL-

ACHILLES.

Duo.

Uppå min trohet aldrig klaga;
Så grufligt tvifvelsmål mig in i hjertat ſkår.

IPHIGENIE.

Ni vil det ur mit bröſt förjaga,
Jag känner, at det ock för evigt borta år.

ACHILLES.

Iphigenie kan tro, at jag ej trogen varit!
Mig oförrätta ſå förutan minſta fog!

IPHIGENIE.

Ack! förebrå mig ej, at jag ſå vilſe farit:
Den plåga jag har känt, har re'n Er hämnat nog.

BEGGE.

Hvad Eder eld } min glädje kan uplifva!
Hvad detta tal }
kom, Hymen, at vårt qval fördrifva,
Förena denna dag med dina ljufva band
De hjertan dig beredts af Kårleks-Gudens hand!

ÄNDE PÅ FÖRSTA ACTEN.

AN-

ANDRA ACTEN.

Theatren föreställer ingången til Agamemnons Palats.

I. SCENE.

IPHIGENIE, Hennes Medfölje.

Chor.

Prinsessa, låt ej modet falla;
Achilles vinna skall Er hand:
Er Far, som det af ömhet lår befalla,
Vet, denna hjelten Er år ensam vård af alla
I hela Grekeland.

IPHIGENIE.

Recitatif.

Förgåfves söken J, min oro at fördrifva;
Achilles redan veta fådt,
At Kungen tror, han vil mig öfvergifva,
Och at han från sit löfte gådt.
Hans åra stött det ej fördragit;
Han för en dödlig skymf så neslig missro tagit:
Hans lust til hämd jag i hans ögon fann.
Min Fader spotskt har låtit honom kalla:
I denna stund de se hvaran.

En

En Grekinna.

Den hämde-luſt han viſt, hos honom ſnart förſvinner,
Hans ſinne blidkas lätt af hopp, at vinna Er.
Ej någon grymhet fins, på den ej Aſtrild vinner
Och ſom man af hans ſkått ej förödmjukad ſer.

Chor.

Prinſeſſa, låt ej modet falla;
Achilles vinna ſkall Er hand:
Er Far, ſom det af ömhet lär befalla,
Vet, denna Hjelten Er är enſam vård af alla
I hela Grekeland.

IPHIGENIE.

Recitatif.

Förgäfves söken J, min oro at fördrifva;
Hvad vapen kan väl kärlek gifva,
När Hjelten ſtött, til råds ſin åra tar?

Aria.

Emellan hopp och fruktan kaſtat,
Ack! hvad mit hjerta oro har!
Utaf bekymmer helt belaſtat,
Mit bröſt en våldſam drift, lik vågens ſvall, förfar.
Låt, kärlek, mig dit biſtånd njuta,
Et ſtolt och otamt mod förmildra hos min Far:
Achillis häftighet mot honom äfven ſpar,
Och låt ſig deras tal med det förtro'nde ſluta,

Som kan förljufva mina dar!
Emellan hopp och fruktan kaftat,
Ack! hvad mit hjerta oro har!
Utaf bekymmer helt belaftat,
Mit bröft en våldfam drift, lik vågens fvall, förfar.

II. SCENE.

CLITEMNESTRA, IPHIGENIE, Medfölje.

CLITEMNESTRA.

Recitatif.

Din Bröllops-feft nu vårkftåld blifver:
I Templet Kungen fjelf därom befallning gifver.
Hvad för triumf för dig! hur' blir min åra ftor,
Då alla Greker fe en Son af en Gudinna
Nu blifver din Gemål, och at jag blir hans Mor!

IPHIGENIE.

Ack! jag får åter lif.

CLITEMNESTRA.

Han lår fig här infinna;
Jag honom fer.

III. SCENE.

CLITEMNESTRA, IPHIGENIE, ACHILLES, PATROCLES, Iphigenies Medfölje, Thessalier *af bågge könen.*

ACHILLES.

Recitatif.

Er Far til mit begår,
Prinsessa, bifall gedt; mig Hymen får förena
Med den mit hjerta har allena.
Hvad min lycksalighet, min frögd fullkomlig år!

(Thessalierne komma in uti Militarisk ordning, och följas af Slafvar, som bära det Byte Achilles gjordt i Lesbos.)

(Han presenterar Patrocles.)

Patroclis hjeltemod min åra med mig delar,
Med honom segren mig ej felar:
Utaf alt godt, som himlen mig beskår,
Är han nåst Eder den mig måst om hjertat år.
Från en beprövad nit vårt vänskaps-band sig leder;
Det all hans lycka gör, at mig få lycklig se:
Det år en Vän jag lemnar Eder;
Jag kan ej större skånk, Prinsessa, Eder ge.

(til Thessalierne.)

Sjung, Folk, til Eder Drotnings heder:
Vårt åckta band Er nu bereder
Et oafbrutit sällhets-lopp.

Chor.

Vi ſjunge til vår Drotnings heder;
Oſs deras åkta band bereder
Et oafbrutit ſållhets-lopp.

(Dans.)

Chor af Lesbiska Slafvinnor.

Knapt Grekland vål ſit Krigsfolk ſamla hinner,
Förr än Achillis arm, den ingen öfvervinner,
De Greker hämna fådt, och Lesbos hårjat år.

PATROCLES.

Förgåfves Trojas Folk med Hector ta gevår,
At ſig för denna ſkymf uppå Achilles hämna:
Til Trojas murar fram han dem förfölja lår,
Där de med ſina lif ſku honom ſegren lemna.

En Thessalienska.

Han Seger-kranſen re'n uppå ſin hjeſſa drager;
Af Kårleks-Guden nu han ſmyckas åfvenſå:
Ack! hvad det ljufligt år på en gång Martis lager
Och Aſtrilds myrten få!

ACHILLES, CLITEMNESTRA,
IPHIGENIE, PATROCLES.

Quatuor.

Man vid dit altar än ej, Hymen, ſkådat har
Två hjertan mera rena;

El-

Eller ſedt dit band förena,
Til dygds och trohets-lön, et mera lyckligt par.
(Slut af Balleten.)

IV. SCENE.

De Förra, ARCAS.

ACHILLES.

Prinſeſſa, vi oſs nu til Templet ſkynda böra,
Dit Eder Far oſs redan vånta lår:
Kom, fyll mit ſållhets-mått och kröna mit begår!

ARCAS, kaſtar ſig i vågen för dem.

En långre tyſtnad nu mig ſkulle brotslig göra.
Olyckeliga Par! ſåj hvad Ert upſåt år:
Ack! låten Edra ſteg til Templet Er ej föra.

ACHILLES.

Hvad, Arcas, år dit tal?

CLITEMNESTRA.

Jag dårför' båfva må.

ARCAS.

Et verktyg Kungen år, at himlens håmd utföra,
Sin Dotter vårtar han, at henne offra få.

CLITEMNESTRA.

Hvad? min Gemål?

IPHIGENIE, ACHILLES.

{ Min Far!
{ Deſs Far!

CLITEMNESTRA.

Jag i förtviflan föres.

ALLA, tillika med *Choren.*

Har någon fattat än så oerhört beslut?

ARCAS.

Jo, af Iphigenie det olycks-offer göres,
Som himlen kräfver ut.

THESSALIERNE, gå fram med buller.

Vår Drotning aldrig skall så gudlöst offrad blifva;
Achilles re'n ju henne åktat har:
Til hans Gemåls försvar
Vårt egit lif vi alla vilja gifva.

CLITEMNESTRA, på knå för Achilles.

Min Prins, jag faller för Er ner:
Låt Er min sorg och hennes öde röra!
Til denna olycks-strand jag henne velat föra,
At henne lemna så åt Er.

Aria.

Af en barbarisk Far re'n dömd til offer-knifven,
Af alla Gudar öfvergifven,
Hon Er allena har: dess vårnlöshet i Er
Sin Fader, sin Gemål, sin Gud och tilflykt ser.
Mit hopp af Eder upfylt blifver;
Dess ådla lif försvaras skall af Er:
Den vredes-eld jag i Ert anlet ser,

Där-

Dårom förſåkran gifver.
Af en barbariſk Far &c.

ACHILLES.

Min Drotning, var tilfreds; tro ej Iphigenie
Af Greker och ſin Far från Er ſkall rykter bli.
Gån; jag vil här hans ankomſt bida.

IPHIGENIE.

Prins, vårdes höra mig: jag går ej från Er ſida.

ACHILLES.

Den grymme i mit namn Er döden gifvit har;
Bör han ej undergå den hämd min arm bereder?

IPHIGENIE.

Ack! Prins, han är min Far, i Gudars namn jag beder . . .

ACHILLES.

En ſå omenſklig Eder Far?

IPHIGENIE.

Jo, Prins, det är min Far; mit hjerta det nog ſäger.

CLITEMNESTRA.

En Far, hvars gruſſamhet ſin Dotter mörda kan?

IPHIGENIE.

En olyckſalig Far: jag all hans kärlek äger.

ACHILLES.

Jag blott i honom ſer en mordiſk baneman.

CLI-

CLITEMNESTRA.

Ack! himmel oſs förſvara!
Jag hoppas blott på dig.

IPHIGENIE.

Ack! låt min ſkräck och ſara,
O himmel, ſakta ſig!

ACHILLES.

Låt, himmel, mig ej ſpara
En ſå omenſkelig!

ALLESAMMAN.

O himmel! bönhör mig!

V. SCENE.

ACHILLES, PATROCLES.

ACHILLES.

Patrocles, kom!

PATROCLES.

Hvad tänker ni vål göra?
Vil ni då, lika grym, ſom ni deſs Fader ſer,
Er nu ſå blindt af vreden låta föra,
At ſjelf ni henne döden ger?

ACHILLES.

Hvem, jag?

Aria.

Ack! löp och ſåj, at hon ej något fruktar;
At, faſtän bitterhet mit ſinne upfylt har,

Min

Min kårlek på mig rådt, och så min ifver tuktar,
At jag med vördnad vil bemöta hennes Far.

VI. SCENE.

AGAMEMNON, ACHILLES,
ARCAS, Vagten.

ACHILLES.

Här är han. Hvad han kan på nytt min ifver reta!
Hålt!

AGAMEMNON, *affides.*

Det Achilles är: mon' han ännu fådt veta? . . .

ACHILLES.

Jag har Ert upsåt fådt förstå:
Ni en omensklig tanka hyser,
At en missgärning så uti mit namn begå,
För den naturen ryser.
Ert grymma upsåt skall dock ingen framgång få.
Men ni, som oförsynt min åra velat kränka,
Min kårlek tacka må, om ej min ifver gör,
At jag mig hämnar strax. . . .

AGAMEMNON.

Förmåtne yngling, hör!
Din djerfhet stöter mig: du lär vist ej betänka,
At jag kan lag och skydd åt hela Grekland skänka;
At för mit upsåt jag blott himlen räkning gör;

At tjugu Kungars magt måſt' för mit vålde vika,
Som böra utan knot, och at du ſjelf tillika
De bud jag fårdar ut, med vördnad vånta bör.

ACHILLES.

Skall jag hans ſtolta tal, o Gudar! vål fördraga?
Er Dotter hör mig til; jag Er förſåkran har:
Ni kan ej mer det löfte återtaga,
Som af Er en gång gifvit var.

AGAMEMNON.

Hålt up, ſå trotſigt tal at föra:
Hvad öde henne ock i dag kan föreſtå;
Bör du med tyſtnad ſe och höra
Hvad himlen och deſs Far dårom beſluta må.

ACHILLES.

Håll's detta tal til mig? ni tror jag för min åra
Och kårlek kånſlo-lös ſkall ſe Iphigenie
För en omenſklig Far i dag et offer bli,
Och henne ej min hjelp dårvid beſkåra?

AGAMEMNON.

Skull' för min höghet jag ej mera aktning båra,
Ån at dit öfvermod ån långre jag fördrar?

Duo.

En oförvågen djerfhets ifver
Jag ſnart hos dig förtar.

ACHIL-

ACHILLES.

Jag från den blodtörſt, ſom Er drifver,
Skall frålſa hennes dar.

AGAMEMNON.

Förmåtne vet . . . .

ACHILLES.

Barbar, dig frukta.

BEGGE.

Min arm dit öfvermod / tyranni ſkall tukta.
Förſkråcks, och mårk hvad nåpſt dig föreſtår.

AGAMEMNON.

Vet, den mig vågar reta,

ACHILLES.

Du tör kanſke få veta,

AGAMEMNON.

Han det ej olönt göra får.

ACHILLES.

Mig ingen olönt reta får.

BEGGE.

Min arm dit öfvermod / tyranni ſkall tukta,
Förſkråcks, och mårk hvad nåpſt dig föreſtår.

ACHILLES.

Et enda ord Ni än ſkall höra,

Och om Ni mig förstår, lår det tilfyllest göra:
Den ej förr kan offrad bli,
Som jag mit hjerta gifvit,
Ån detta bröst et offer blifvit
För Eder grymhets raseri.

VII. SCENE.

AGAMEMNON, ARCAS, Vagt.

AGAMEMNON.

Det står då i din magt,
At stadga hennes öden?
Din djerfhet skyndar på den döden,
Som himlen henne förelagt.
Hör, vagt! . . . men ack! hvad har jag väl beslutit?
Kan jag mit eget Barn til döden lemna så?
En Dotter, som af mig den största kärlek njutit?
Af sorg mit hjerta brista må.
Nej, lef; men ack! . . . kan jag så svager vara?
At frälsa hennes lif, det himlen sjelf begår,
Jag vil ha Grekland sänkt i största nöd och fara,
Och det förakt Achilles visa lår!
Nej, förr min Dotter skall til dödens altar ryckas,
Och med sit blod . . . men nej, hon ju min Dotter är.
Skull' min Iphigenie i dödlig prydnad smyckas,
Jag för et mordiskt jern dess sköte blottat se?

Ack!

Ack! en omenſklig Far! . . . nej, det ſkall aldrig ſke.
Jag plågo-andar hör, hvars ſkrån mig re'n omgifver,
Och luften fylls af deras ormars ſkri.
For det mord min hand bedrifver,
Et mål för deras hämd jag blifver;
Min plåga börjar kånbar bli.
Hålt! grymme, för mit brott de Gudar ſvara böra,
Som, då de fört min hand och ſlagen ſjelfve gedt,
Allena detta offer göra.
Men med hvad ſtraff Er hämd ſig ock förſedt,
Barbarer, alt Ert ſått at pina fåfångt blifver,
Den ånger i mit bröſt, ſom hjertat ſönderrifver,
Mig ſtörre plåga gör, än ſtraffet Ni beredt.
Gå, Arcas, med min vagt min Drotning nu ledſaga,
Låt henne vägen ſtrax fram til Mycènen taga,
På det hon långt från denna orten må
Min Dotter undandölja få.
Gå ſnart!

(Arcas går ut med Vagten.)

Aria.

Du, ſom med dygd och ädelt hjerta
Hos alla kårlek vunnit har;
Ack! för min ånger och min ſmårta,
Förlåt en grym och brotslig Far.

Du var den förſta, ſom mit öra,
Med Faders-namnet ſmickrat har,

Och re'n af dig et offer gôra
Min grymma hand beredder var.
Nej, kan jag ej ändå de vreda Gudar rôra,
Mit lif fôr dig jag intet ſpar.

Du, ſom med dygd och ädelt hjerta
Hos alla kårlek vunnit har;
Ack! fôr min ånger och min ſmårta,
Fôrlåt en grym och brotslig Far.

Och du, Gudinna, fôlj din ifver,
Stôt mig i hennes ſtålle ner:
Den vrede måtta, ſom dig drifver;
Du kråfver blod, jag min dig ger.

ÄNDE PÅ ANDRA ACTEN.

TRE-

TREDJE ACTEN.

Theatren föreställer Öpningen af et präktigt Tält, hvarigenom en hop folk synes uti rörelse.

I. SCENE.

IPHIGENIE, Hennes Medfölje, ARCAS *nederst på Theatren vid Tält-dörren.*

Chor af Grekerne.

Nej, ingen af oss tåla lår,
Man himlen ej dess offer gifver:
Dess död en gång förordnad år,
Och vi ha orsak til vår ifver.

IPHIGENIE, helt nedslagen.

Förgäfves, Arcas, du begår,
Den hetta dämpa, som dem drifver.

ARCAS, til Fruntimret.

Behålt så länge henne hår,
Til dess min arm har utvåg funnit,
Och denna grymma hop tilbaka drifva hunnit.

II. SCENE.

IPHIGENIE, Hennes Medfölje.

IPHIGENIE, til Arcas, som går ut.

Spar alt försök, din magt dock ej förslår.
(til Fruntimren.)
Gån, låt min Mor Ert bistånd njuta,
Och lagen, at hon ej min affärd skåda får.
Jag himlen blidka vil och mina dagar sluta;
Jag lyder och jag dör . . .

III. SCENE.

IPHIGENIE, ACHILLES.

ACHILLES.

Prinsessa, följ med mig!
Ni vid alt folkets sorl, kan utan rådsla vara:
Så fort de mig få se, de skola frukta sig;
När Er Achilles för, då är Ni utan fara.
Kom snart . . . .

IPHIGENIE.

Hur' strångt mit öde himlen styrt!

ACHILLES.

Prinsessa, skyndom oss; hvart ögnablick är dyrt.

IPHIGENIE.

Prins, Ni ej frålsa kan den himlen vil förtrycka.
Ni vet ju, at min död . . .

ACHIL-

ACHILLES.

Ack! detta talet ſpar:
Ni vet ju, at min hela lycka,
Mit öde och mit lif bero af Edra dar.

IPHIGENIE.

Hvad deſſa dar förut min glådje gjorde,
Som Gudars vrede nu så grufligt ånda vil!
Min öma kårlek dem åt Eder helga borde,
Mer än mig ſjelf de hörde Eder til.

Aria.

Jag ödets hårda lag vil undergifven vara:
Men til min graf jag trotſa ſkall deſs ſlag.
Ja, under ſjelfva dödens fara,
Jag Er min kårlek ſkall förklara,
Och endaſt ge för Er mit ſidſta andedrag.

ACHILLES.

Ni ålſkar mig? Kan ſådant ſke af Eder?
Ni vet, Achilles Er tilbeder,
Och Ni til tack mot döden går?

IPHIGENIE.

Res, Prins, gå Ni dit åran kallar Eder;
Uppå den bahn, ſom til odödligheten leder,
Och ſom Er föreſtår:
Min död för Er den öpna får.

ACHILLES.

Den åran jag så ädel finner,
Af den jag redan brinner,
Ni mig då förebrår?

IPHIGENIE.

Aria.

Farvål! behålt i ståndigt minne
Er kårlek för Iphigenie!
Låt i et ömt och tacksamt sinne
Min trohet altid liflig bli.

Glöm ej, at då mig bättre öden
En oblid himmel ej beter;
Jag Er har älskat in i döden
Och velat lefva blott för Er.
Farvål! behålt &c.

ACHILLES.

Åchilles sig från Eder skilja?
Nej, jag vid Gudars välde svår,
At jag, Prinsessa, ej kan lemna Eder hår;
Ni skall mig följa mot Er vilja.

IPHIGENIE.

Hålt, Prins, . . Ert upsåt går ej an:
Ni tror Iphigenie sin åra
Och skyldighet tillika glömma kan?
Jag har dem mer än lifvet kåra;

Jag

Jag dem allena fôlja bôr
Och fôrr'n jag ej min Far och himlen lydig blifver,
Den vârſta dôd mig gerna undergifver.
Jag med min egen hand mig qvitt det biſtånd gôr,
Som på ſå ſtraffbart ſâtt Ni mig nu bjuda tôr.

ACHILLES.

Så gå dit Er Er hârdhet leder,
Sôk fôr Ert lif det grufligaſte fall;
Men vet, jag efter Er til Templet ſkynda ſkall,
Och hindra dâr den dôd man Er bereder.

Aria.

Se'n jag ſin bahne Calchas gedt,
Som ſkall mit fôrſta offer blifva,
Skall jag det Altar nederrifva,
Som man fôr detta brott beredt.

Och om uti min blinda ifver,
Min hand ſkull' trâffa Eder Far,
At han til dôden fârad blifver,
Ni dârtil enſam ſkulden har.

IV. SCENE.

IPHIGENIE, Hennes Medfôlje.

IPHIGENIE.

Ack, grymme! men han gâr: o himmel! redo var,
At hindra med min dôd den blodtorſt honom drifver!

V. SCENE.

IPHIGENIE, CLITEMNESTRA, Deras Medfölje *och* Grekerne *bakom Theatren.*

Chor af Grekerne.

Nej, ingen af oſs tåla lår,
Man himlen ej deſs offer giſver:
Vi haſva orſak til vår iſver;
Ty hennes död förordnad år.

CLITEMNESTRA.

Folk! at Er gudlöshet än båttre få förklara,
Af mig, i hennes ſköt, et blodigt offer gör.
(kaſtar ſig i hennes armar.)
Min Dotter!

IPHIGENIE.

Ack! min Mor!

CLITEMNESTRA.

Jag vil dit lif förſvara
Til ſidſta puſten, du från mina läppar hör.

IPHIGENIE.

Mot himlen ingen ſtreta bör:
Han vil på mina dar ſin vredes ſtämpel trycka,
Och denna Grekers hop hans grymhets verktyg år.
Ack! vil Ni ej min bön förtycka,
Fly! det Er vårdighet och höghet år förnår,
At från ſå nedrig hop Er Dotter vilja rycka,
Som mot Er vilja dock ſin blod-torſt följa lår.

CLI-

CLITEMNESTRA.

Ack! hvad kan höghet mig, och ſjelfva lifvet båta,
Om jag min Dotter måſt begråta?
Nej, jag vil dagens ljus ifrån den ſtund ej ſe.

IPHIGENIE

Aria.

Ni för Oreſt bör lifvet ſpara;
Åt min ſå kåra Bror nu all Er omſorg ge.
Ack! måtte dock min önſkan ſke,
At Er hans öden må til mera hugnad vara!
Tilråkna ej min Far; han kan mig ej förſvara.

CLITEMNESTRA.

Hvem? han, . . . ſom då han dig åt Calchas lemnat
har . . .

IPHIGENIE.

Hvad har han icke gjordt, at frålſa mina dar?
Men ifrån Gudars dom hvem ſkulle mig bevara?

Chor.

Nej, ingen af oſs tåla lår,
Man himlen ej deſs offer gifver:
Deſs död en gång förordnad år,
Och vi ha orſak til vår ifver.

IPHIGENIE.

Min Mor, Ni folkets rop och grymma ifver hör:
Låt nu uti Ert bröſt det hjeltemod få råda,

Som med så mycken rätt Ert Guda-blod tilhör.
Jag himlen åntlig lyda bör;
Men han skall dock sit verk ej utan blygsel skåda.
Hvad mig mit sidsta afsked rör!

CLITEMNESTRA.

Du vil då se, at jag för dina ögon dör?
Jag skulle bifall ge . . . oss himlens vrede båda . . .
Din Mor . . .

(Hon faller i Suivantens armar.)

IPHIGENIE.

Fråls hennes lif och se, du hindra får,
At se'n hon efter mig ej up til Templet går.

VI. SCENE.

CLITEMNESTRA, löper efter Iphigenie.

O Gudar! skall man taga . . . .
Nej, jag aldrig tåla bör . . .

(til den som hindrar henne gå.)

Din trolöshet mig hindra tör.
Tag detta usla lif, jag kan det ej fördraga;
Mig med et mordiskt jern den sidsta stöten gif,
Och vid det samma Altar laga,
At jag ock sluta får mit lif.
Jag dignar ned . . . en dödlig sorg mig plågar . . .
Min Dotter! . . . ack! jag ser . . . . hur med en mordisk knif,

Den

Den en barbariſk Far ſjelf hvåſst mot hennes lif,
En Präſt, ſom redan fram med offer-ſkaran tågar,
En grym, omenſklig hand på henne båra vågar.
Han öpnar hennes kropp . . . och Gudarnes beſlut
I hjertat, . . . ſom ån ſlår . . . hans ögon forſka ut.
Hålt, vildjur, ſom af blod-torſt brinner,
Förſkräcks! och jorden ej med denna blod begjut,
I den du Guda-renhet finner.

Aria.

Jofur, dina tordön loſſa,
Låt din grymma vredes-hand
Deſſa Greker ſönderkroſſa,
Sätta deras ſkepp i brand.

Och du, o Sol, ſom här Atrèus dig påminner,
Och i en vårdig Son ånnu hans ſinne finner,
Du, ſom åt Fadrens feſt dit ljus ej har förårt,
Vik bort, och tag den våg dig deras grymhet lårt.
Jofur, dina tordön &c.

Chor bakom Theatren.

Gudinna, blif vårt ſkydd; oſs kraftigt biſtånd gör!

CLITEMNESTRA.

Hvad ſorglig ton ſig höra låter?

Chor.

För detta blod, gif oſs din godhet åter!

CLI-

CLITEMNESTRA.

Ack! det lår båda hennes fall.

Chor.

Vår bön, Gudinna, hör!

CLITEMNESTRA.

Förgåfves söken J, at vågen mig beſtrida;
Jag mot Er vilja går; jag henne frålſa ſkall
Ell' ockſå dö vid hennes ſida.

(Hon gör ſig våg med våld.)

VII. SCENE.

(Theatren förändras och föreſtåller hafs-ſtranden, där man ſer et Altar: Iphigenie ligger på kna på trapp-ſteget: bakom Altaret ſynes Öfverſte Präſten med utrakte armar til himmelen och offer-knifven i handen. En myckenhet Greker intaga Theatren på begge ſidor.)

CALCHAS, *Chor* af GREKERNE.

Blif för den blod, ſom nu för dig ſkall rinna,
Gudinna, vårt beſkydd: oſs kraftigt biſtånd gör!
Til Trojas ſtrand vår Flotta oſkadd för;
Låt våra vapen där beſtåndig ſeger vinna!

VIII.

VIII. SCENE.

ACHILLES, DE FÖRRA.

GREKERNE, ſom af råddhoga kaſta ſig ifrån vånſtra til högra ſidan af Theatren.

Vi fly och dröja icke här;
Achillis vrede farlig är.

(Achilles kommer in med Theſſalierne i ſlagt-ordning, ſom intaga hela vånſtra ſidan af Theatren. Han går fram til Iphigenie och förer henne med vånſtra handen, ſamt med vårjan i den högra hotar Calchas och Grekerne.)

CALCHAS och GREKERNE.

All hjelp man henne fåfångt gifver;
Deſs död är himlens vålbehag.

ACHILLES.

Kom, den ſom driſtar ſig, och henne från mig tag.

IPHIGENIE.

Ert offer, Gudar, hindrat blifver!

Chor af GREKERNE.

Deſs död är himlens vålbehag,
Och vi ha orſak til vår ifver.

SIDSTA SCENE.

CLITEMNESTRA, AGAMEMNON, DE FÖRRA.

CLITEMNESTRA.

Min Dotter! ack! min Prins!

ACHILLES.

Er fruktan, Drotning, ſpar.

CALCHAS och GREKERNE.

Man fåfångt henne vil förſvara:
Deſs blod nu rinna bör.

ACHILLES.

Förr'n det kan gutit vara,
Skall jag ej ha en droppa qvar.

Chor af GREKERNE.

Men det är tid hon offrad blifver.

IPHIGENIE och CLITEMNESTRA,
ſom omfamnar henne.

Oſs, himmel, biſtånd gör!
(man hör et ſtåndigt åſkedunder.)

ACHILLES och THESSALIERNE.

Man deras djerfhet ſtraffa bör.

Chor af GREKERNE.

Vi hafva orſak til vår ifver:
Hon offras ſkall . .

(Dundret briſter löſt: en molnſky, ſom efter hand ſamlat ſig i åndan af Theatren, öpnar ſig med ljungande och viſar Diana i hela ſin pragt.)

CALCHAS, ſom ſtiger fram.

Hålt med Ert raſeri!
Gudinnan ſjelf ſig uppenbarar,
Och Eder här förklarar
Hvad Edert göromål bör bli.

DIA-

DIANA.

Jag har nu ſedt Er nit, min vrede har ſig ſlutit:
Den dygd, ſom Dottren viſt, de tårar Modren gutit,
Ha mig nu åntlig blidka fådt.
Jag vid Aulidens fält ej långre binder Eder;
Gån, följen åran, dit hon leder,
Tils ryktet om Ert verk kring hela verlden gådt.
Jag åfven, ſålla Par, min ynneſt Er förklarar.

(Molnen omgifva Gudinnan, ſom åter far up i himmelen: Dunder och blixt fortfara.)

CALCHAS.

Gudinnan blidkad år; ſit Altar hon förſtör . . .
Af ſtormar luften fylls . . man hafvet ſvalla hör . .
All ting Er ſeger uppenbarar.

(Dundret uphörer.)

Deſs nåd til vördſam tack, mit hela hjerta rör.

Chor.

Deſs nåd til vördſam tack vårt hela hjerta rör.

AGAMEMNON.

Min Dotter!

IPHIGENIE.

Ack! min Far!

ACHILLES.

Iphigenie!

CLITEMNESTRA.

Mit Barn!

ACHILLES.

Hvad glådje mig betar!

CLITEMNESTRA, AGAMEMNON.

At dig Achilles ſkulle vinna,
Vi dig af himlen återfå.

IPHI-

IPHIGENIE.

Ack! hvad man ljuft, men åfven ſvårt måſt finna,
At ſå i ögnablicket ſå
Från ſtörſta jåmmer gå,
Och til den högſta ſållhet hinna!

TILSAMMAN.

Mit nögda hjerta knapt fördrar
Den lyckan, ſom dår öfverflödar:
Det klappar i mit bröſt, och likſom ſig bemödar,
At hålla all ſin vålluſt qvar.
Min ſjål en frögd omgifver,
At jag utom mig blifver;
Jag vet ej, om jag lefver mer.

ACHILLES, IPHIGENIE.

Vår ſuck har himlen rört, at han nu til oſs ſer.

TILSAMMAN.

Låt oſs til himla-hvalfvet båra
Den tack, ſom från vårt hjerta går!

Chor.

Låt oſs til himla-hvalfvet båra
Den tack, ſom från vårt hjerta går,
Och ſjunga til det ſålla Parets åra,
Hvars Bröllops-feſt nu firas får.
Oſs himlen i deſs ſållhet lemnat
Den förſta pant utaf ſin nåd:
Utaf de ſegrar han oſs åmnat,
Är detta band et förebåd.

(En Ballet ſlutar Spectaclet.)

ÄNDE.

books2ebooks.eu

www.books2ebooks.eu

e-böcker från ditt bibliotek av

eBooks on Demand

digitaliserad av

Kungliga Biblioteket

National Library of Sweden